

MATRICULACIÓ A LES ESCOLES

Ciutadanes i ciutadans,

El període de presentació de les sol·licituds de matriculació per als alumnes que optin a una plaça en les escoles i instituts públics, o privats concertats, serà del 8 al 19 d'abril per al pròxim curs 2002-2003. Això ateny l'alumnat que enceti alguna de les etapes de l'ensenyament obligatori –educació infantil, primària o secundària obligatòria– o vulguin canviar de centre.

Tinc la satisfacció de destacar que, el curs que ara preparem, s'obren vuit noves escoles bressol municipals, responent amb aquest esforç a una clara demanda de la societat. Les escoles, destinades a nens i nenes de 0 a 3 anys, han estat específicament dissenyades per atendre les necessitats d'aquest segment d'edat i fan en conjunt 504 places, que se sumen a les 2.276 places municipals ja existents. El període de preinscripció per a les escoles bressol serà del 2 al 10 de maig.

Ciutadanes i ciutadans, avui les societats desenvolupades evolucionen cap al que es coneix com a "societat de la informació", en què aquesta matèria primera és essencial. Barcelona vol ser una autèntica Ciutat del Coneixement, potenciant l'ensenyament, la recerca, la tecnologia, la indústria avançada. L'escola, primera baula d'aquesta cadena, dota els nens i les nenes, les noies i els nois amb les eines bàsiques per moure's en aquest món en transformació, alhora engrescador i exigent.

L'escola pública és garantia de la igualtat d'oportunitats de formació –i doncs, de futur– que està en la base de la cohesió social de Barcelona. Tots els nens i les nenes tenen dret a una educació de qualitat que els prepari per als reptes del seu temps. L'escola és una peça essencial en la transmissió de valors cívics, i l'espai on neixen les noves convivències, barrejades i diverses, respectuoses i igualitàries, que caracteritzen el segle XXI.

L'Ajuntament de Barcelona té una riquíssima història de renovació pedagògica, que es remunta a un segle enrera i que nodreix la nostra experiència d'avui. En molts països europeus l'educació primària és responsabilitat municipal, perquè preval la idea que és millor pensar l'educació bàsica des de la proximitat. Volem el mateix per Barcelona, perquè la ciutat sap com fer-ho, perquè coneix els seus barris i pot així organitzar els recursos de forma àgil i eficaç.

La ciutat, a més, comparteix la petició del Consell Escolar Municipal, que ha demanat l'adequació del Mapa Escolar de Barcelona a les necessitats que avui tenim de places escolars de qualitat, per tal que es pugui assolir l'equilibri entre el sector públic i el sector privat concertat, i es faci front a la demanda que està generant el desenvolupament de noves àrees urbanístiques, especialment a la Sagrera i Sant Martí, així com els canvis en els moviments de població i l'arribada de famílies immigrades.

Per això, per gestionar i planificar millor, en definitiva per una escola pública i concertada de més qualitat i més propera als barris i a les famílies, creem el Consorci d'Educació, previst en la Carta Municipal i integrat per la Generalitat de Catalunya i aquest Ajuntament.

Barcelonines, barcelonins, permeteu-me que us recordi també que l'educació és un fenomen integral, en el qual participen els mestres i les famílies, els mitjans de comunicació i la ciutat tota. Barcelona és una Ciutat Educadora, perquè contribueix activament a difondre els aprenentatges bàsics del segle XXI, que serà el segle de les generacions que avui omplen les nostres aules.

Us demano, mares i pares, que continueu implicats en l'educació dels vostres fills i filles, que participeu en les associacions que prenen part en la vida diària dels centres i, en definitiva, que visqueu amb els vostres nens i nenes, amb els nois i noies, aquest procés fascinant que és l'aprenentatge.

Barcelona, abril de 2002

L'Alcalde

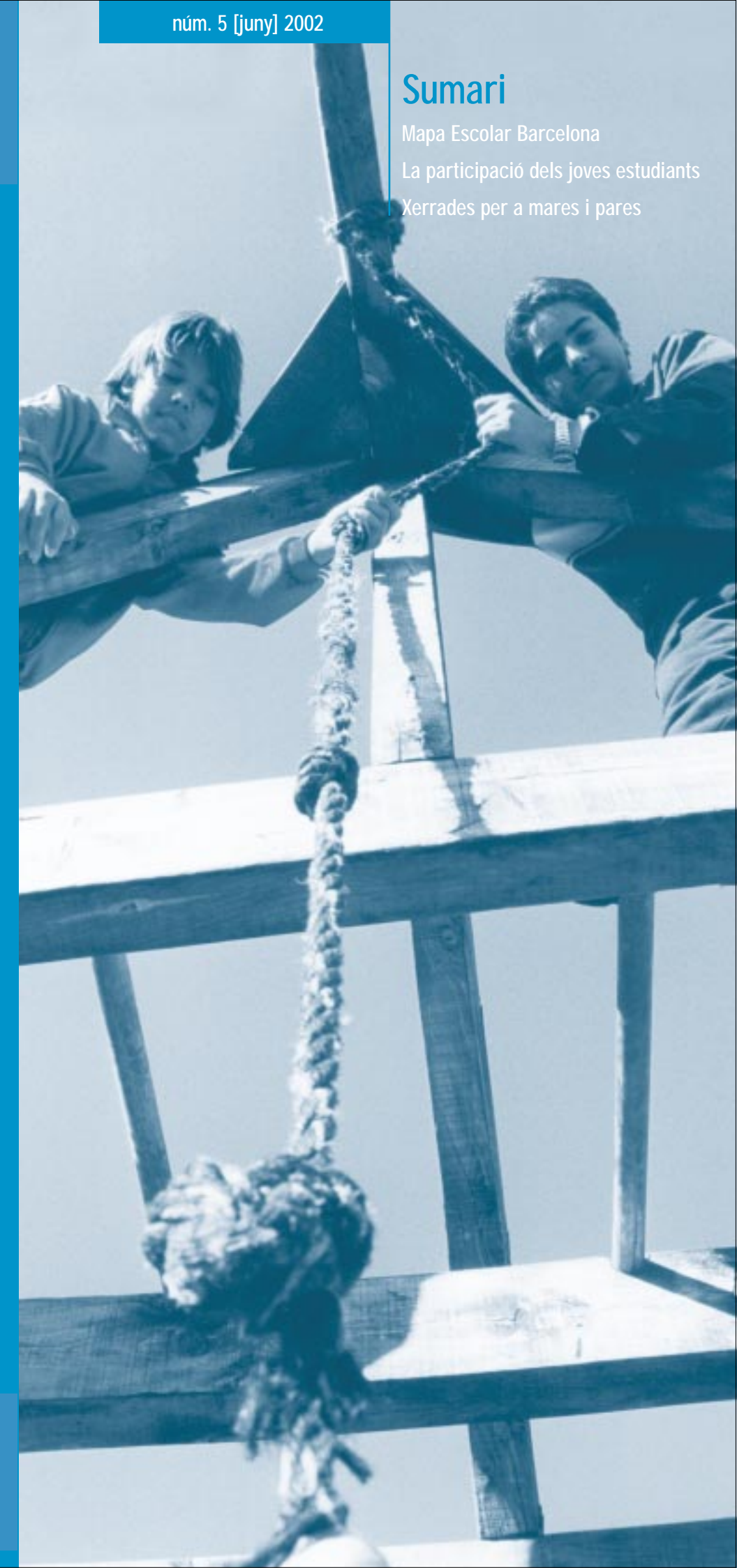
Joan Clos

Editorial

El Consell Escolar Municipal i els Consells Escolars de districte acabem el curs amb els deures fets. L'objectiu marcat a finals del darrer curs de presentar a les administracions una proposta d'adequació del Mapa Escolar de Barcelona, ha estat assolit. El Ple del Consell Escolar Municipal del 8 d'abril, després d'un procés participatiu, va conèixer l'informe corresponent i va aprovar una Declaració sobre aquest tema i va entregar a l'Ajuntament i a la Generalitat la proposta. Esperem que el Consorci d'Educació de Barcelona, acabat de crear, estudi a fons aquest informe.

La preinscripció i matriculació per al curs 2002-2003 s'està desenvolupant sota la normativa d'un nou decret –l'anterior només va durar un any–, i ben aviat es podrà fer una valoració de la seva aplicació. Es comprovarà si són suficients algunes novetats, com ara el manteniment de les comissions d'escolarització durant tot el curs per organitzar les incorporacions dels nois i noies en edat escolar que arribin de nou a la ciutat.

El Consell Escolar Municipal i els Consells Escolars de districte faran, com sempre, l'informe corresponent un cop finalitzat el període de preinscripció.

Mapa Escolar Barcelona

Un procés participatiu

El darrer Ple del Consell Escolar Municipal del curs passat, amb l'acord d'estudiar l'adequació del Mapa Escolar de la ciutat de Barcelona, va iniciar un procés de debat i aportacions entre la comunitat escolar que ha culminat en l'elaboració d'un **Informe sobre els criteris per a l'adequació del Mapa Escolar de Barcelona. Propostes del Consell Escolar Municipal i dels Consells Escolars de districte (1)**, que va ser presentat en un Ple extraordinari el 8 d'abril d'enguany, el qual també va aprovar una **Declaració del CEM**, que reproduïm íntegrament en aquest article.

El procés d'elaboració ha estat reflexiu i participatiu. Va iniciar-se amb la constitució d'un nucli de coordinació de la Comissió de Treball del Mapa Escolar i Seguiment d'Aplicació de la Reforma (MEMSAR), i l'ampliació d'aquesta comissió, amb representants de tots els sectors i tots els districtes, i va continuar amb la celebració d'unes Jornades sobre el Mapa Escolar obertes a tots els membres del Consell Escolar Municipal i de Districtes, que van donar llum als principals reptes plantejats en l'elaboració de criteris d'adequació del Mapa Escolar.

De les conclusions dels grups de treball de les Jornades, es va elaborar un primer document que ha estat àmpliament discutit en comissions de treball, grups, districtes, etc., de

les nombroses aportacions. La comissió MEMSAR va elaborar la versió definitiva que es va presentar a la Comissió Permanent i, posteriorment, al Ple Extraordinari del CEM.

Aquest Ple va tenir una gran participació, va ser presidit per l'alcalde, Joan Clos, i va comptar amb la presència de la delegada territorial d'Ensenyament, la Sra. Carme Esplugas.

Les administracions es van comprometre a portar l'esmentat Informe a les primeres reunions del Consorci d'Educació de Barcelona, acabat de constituir, i a donar una resposta en un temps raonable.

(1) Les persones interessades a tenir l'informe complet poden consultar la web del CEM, www.bcn.es/cem, o demanar-lo per telèfon al número 93 292 82 73.

El Mapa Escolar dels Districtes

El document inicial ha estat àmpliament discutit i seguit des dels districtes. Cada Consell Escolar de districte va fer sessions específiques per debatre el tema i va fer aportacions que recollien les opinions dels diferents sectors representats (mares i pares, directors, titulars, alumnat, etc.).

En aquest apartat, reproduïm algunes de les aportacions o temes d'interès assenyalats en els documents de cadascun dels districtes.

CIUTAT VELLA

"Tant els centres públics com els concertats acullen població immigrada en percentatges diferenciats entre sectors i dins els sectors mateixos. Creiem que la concentració en determinats centres no afavoreix la integració social d'aquests col·lectius [...] Millorar la distribució dins del territori cal que sigui una tasca molt acurada producte d'una normativa assumida des d'un pacte social i amb el suport de serveis i recursos per als centres i les famílies."

L'EIXAMPLE

"[...] L'escassetat de places no permet atendre, des de fa molts anys, la demanda ciutadana de places en els centres públics d'educació infantil i de primària, en cap dels cinc barris que té el districte."

"En cada districte l'oferta haurà d'atendre, com a mínim, la demanda, tot reservant un marge adequat per escolaritzar l'alumnat d'incorporació tardana, tant en els centres públics com en els centres concertats."

SANTS - MONTJUÏC

"Equilibrar l'oferta del sector públic i del sector privat concertat a Barcelona és un criteri de prioritat."

"Cal aconseguir el reequilibri del 50% com a mínim (recordem que a Catalunya hi ha una presència superior), en la proporció del sector públic / sector privat concertat."

"Cal garantir la dotació pressupostària suficient per al manteniment de places públiques de qualitat."

LES CORTS

"Donada l'especificitat del districte de les Corts i sobre la proximitat entre centres de primària i de secundària. Hi ha centres ubicats en zones sense habitatge, com ara a la carretera d'Esplugues, i aquesta realitat fa necessari l'enllaç entre escola i habitatge de forma pràctica, és a dir, comunicació per transport públic entre els centres docents i el centre del barri."

SARRIÀ - SANT GERVASI

"La reducció de les unitats i de centres, per manca de matrícula, no s'ha fet aplicant els mateixos criteris als centres públics que als centres privats concertats. Al sector públic s'ha realitzat, en molts casos, de forma precipitada i radical, fet que ha motivat un canvi de tendència en el futur del centre i de vegades n'ha precipitat el tancament. Cal que el sector públic tingui criteris per aplicar reducció d'unitats i que s'equiparin als del sector privat concertat per tal d'evitar lamentables confrontacions entre centres i també entre sectors."

GRÀCIA

"Cal una revisió dels actuals itineraris educatius. No té sentit que els alumnes de Gràcia vagin a l'IES Menéndez i Pelayo quan hi ha places vacants a l'IES Serrat i Bonastre."

"S'ha de complir amb les construccions previstes en el Mapa Escolar de l'any 95."

HORTA - GUINARDÓ

"No podem obviar l'etapa 0-3 anys ni la continuïtat en la postobligatòria."

"En un districte amb l'orografia d'Horta - Guinardó, s'ha de pensar en l'accessibilitat i mobilitat amb un transport públic eficaç i assequible."

NOU BARRIS

"Cal prioritzar la dignificació dels centres. Tenir present el manteniment interior i exterior dels centres i, també, el manteniment del seu entorn."

"Itineraris escolars de 0 a 18 anys. Cal buscar eines per a aquesta línia de treball i propiciar aquest canvi amb una flexibilització dels processos administratius."

SANT ANDREU

"L'Administració educativa ha de fer un esforç per dignificar l'escola pública quant a contingut dels projectes educatius dels centres, dotar-los de valors afegits i, alhora, vetllar perquè la imatge de l'escola pública sigui la d'una escola de qualitat i amb una oferta atractiva per a les famílies."

SANT MARTÍ

"La diversitat, entesa com a població procedent d'altres països, necessita un material especial que no existeix. Cal més oferta d'activitats fora d'horari escolar, més serveis i equipaments complementaris."

"La construcció d'equipaments escolars habitualment va per darrere de l'arribada de població i de les noves actuacions urbanístiques."

Presentació de l'Informe al plenari del Consell Escolar Municipal

Declaració del Consell Escolar Municipal de Barcelona

El Consell Escolar Municipal, reunit en sessió plenària al Saló de Cent de la ciutat el dia 8 d'abril de l'any 2002, vol fer les **següents manifestacions**, que adreçem a la comunitat educativa de la ciutat, al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Barcelona.

El Consell Escolar Municipal considera que cal adequar el Mapa Escolar de la ciutat. A aquesta consideració hi arriba per les següents raons principals:

- El Mapa Escolar del període 1995-2000 no s'ha executat en bona part i ha canviat molt, atès que les modificacions parcials efectuades, sense justificar moltes d'elles, s'han anat consolidant. Aquest és un dels motius pels quals l'oferta i la demanda escolars estan desajustades territorialment, sectorialment i segons els nivells educatius.
- En l'últim període s'han produït canvis demogràfics, tant des del punt de vista quantitatiu de l'alumnat com qualitatiu, que fan referència a la natalitat i a la població estrangera d'incorporació recent a la ciutat amb fills en edat escolar.
- Han sorgit noves necessitats de construccions escolars derivades d'actuacions urbanístiques en curs i nous habitatges i construccions.
- S'ha constatat la dificultat de concretar una política educativa integradora que escolaritzi equilibradament els nens i nenes de famílies d'immigració recent i de cultures d'origen molt diferent.
- I també, s'han constatat diverses realitats: la implantació definitiva de la reforma (LOGSE), les construccions pendents del Mapa Escolar quadriennal, la incertesa amb què els centres educatius aborden anualment els processos de preinscripció i les modificacions del mapa que es produeixen en aquests processos de preinscripció per actuacions de l'Administració educativa, de vegades precipitades, en atendre la demanda conjuntural d'escolarització.

El Consell Escolar Municipal considera que el replanteig sobre el Mapa Escolar ha de comportar una àmplia reflexió sobre l'escola que volem per al futur pròxim de la ciutat. És per això que amb el document que presentem aportem els criteris que creiem que s'han de tenir en compte per configurar un nou mapa escolar que s'orienti cap a una oferta estable de centres sostinguts amb fons públics que permeti consolidar projectes educatius tant de centre com de territori.

La reflexió afecta bàsicament les etapes educatives obligatòries. El Consell Escolar Municipal vol deixar constància de la importància d'abordar el Mapa Escolar dels ensenyaments no obligatoris. No incorporar-los en aquesta reflexió respon únicament al fet de prioritzar la temporalitat i la urgència amb què creiem que s'ha d'abordar l'actuació en les etapes obligatòries.

Del conjunt de criteris aportats **subratllem** que:

- Cal que la programació general de l'ensenyament contempli l'oferta de llocs escolars tant del sector públic com del sector privat concertat.
- Cal incrementar l'oferta del sector públic per equilibrar-la amb la del sector privat concertat.
- Cal que l'Administració lideri la potenciació d'un servei educatiu públic de qualitat —més enllà del nombre d'aules, centres i infraestructures escolars— que sigui un referent educatiu per a la ciutat.
- Cal treballar per aconseguir un model escolar d'atenció a la diversitat.
- I cal tenir com a objectiu avançar en la formulació d'un sistema educatiu no discriminatori i que signifiqui un servei d'excel·lència per al conjunt de la població escolaritzada, treballant, des d'ara, per a la creació d'una xarxa escolar que equipari l'escola pública i l'escola privada concertada amb l'assumpció equitativa dels elements d'igualtat d'oportunitats per als alumnes, que actui per compensar les desigualtats i que aculli —i hi treballi— amb la diversitat present en el territori on està ubicat el centre.

Per això, **proposem**:

- Revisar i continuar les construccions previstes en el Mapa Escolar de 1995 i acordar un nou pla de construccions escolars de centres públics que incorpori les noves necessitats amb la cessió d'ús del sòl corresponent, prioritzi les actuacions i marqui un calendari i un compromís pressupostari per a la seva realització.
- Propiciar itineraris escolars, especialment dels 3 als 16 anys, que assegurin una continuïtat en l'actuació pedagògica dels centres i respectin els processos de maduració personal dels infants i adolescents. (Revisar i raonar el model d'adscripcions entre centres i propiciar el pas automàtic entre primària i secundària dels alumnes dels centres adscrits, així com les coordinacions pedagògiques entre els centres.) Fer prevaler els aspectes pedagògics per sobre dels administratius eliminant d'aquests els que no vagin en la línia d'afavorir els itineraris.

- Formular zones educatives que garanteixin un servei de proximitat i una eficàcia en els resultats.
- Avançar cap a un model escolar d'atenció a la diversitat i que inclogui la integració de serveis.
- Garantir un sistema d'informació pública que permeti que les famílies coneguin el sistema de finançament de tots els centres, tant públics com privats concertats. Que l'Administració educativa garanteixi una concessió, aplicació i justificació correctes dels concerts educatius.

El Consell Escolar Municipal demana a les administracions que, en el marc del Consorci d'Ensenyament de Barcelona —a punt de crear-se—, estudiïn els criteris que presentem per adequar el Mapa Escolar de la ciutat de Barcelona a la nova realitat escolar de la ciutat. Que donin una resposta, tant en l'àmbit de territori com en el de ciutat, en un curt termini de temps, per debatre entre la comunitat educativa, amb l'objectiu que Barcelona es doti d'un mapa escolar que orienti el model escolar que volem per a aquesta ciutat. I que mentre no hi hagi una resposta no es facin modificacions que afectin més l'actual estructura del Mapa Escolar.

Barcelona, 8 d'abril del 2002

Mesura de govern de l'Ajuntament de Barcelona

Amb el títol "*Un compromís per promoure la revisió del Mapa Escolar de la ciutat*", el Ple de l'Ajuntament de Barcelona d'abril va aprovar, per unanimitat, una declaració o mesura de govern a favor d'adequar el Mapa Escolar de Barcelona.

Aquesta ha estat una de les primeres reaccions a la presentació de *l'Informe sobre els criteris sobre el Mapa Escolar* per part del Consell Escolar Municipal.

En la mesura de govern, l'Ajuntament recull els principals arguments a favor d'adequar el Mapa Escolar i es compromet a aportar com un dels punts de treball prioritari la seva revisió al Consorci d'Educació, acabat de crear, atès que la planificació i la programació de l'educació és una de les àrees d'actuació.

La participació dels joves estudiants, aprendre a participar practicant

La promoció de la participació dels estudiants de secundària ha esdevingut una prioritat de diferents organismes i institucions. En les darreres setmanes, els consells escolars de Ciutat Vella, Sarrià - Sant Gervasi, Horta i Guinardó, Nou Barris i Sant Andreu han realitzat un seguit d'iniciatives que tenen en comú la participació de l'alumnat de secundària amb l'objectiu de dinamitzar els àmbits de representació i participació tant de centre docent com de territori.

I, com totes les coses, s'aprèn a participar i representar practicant. Majoritàriament, les experiències han tingut un caràcter dinàmic i pràctic.

Amb l'objectiu de desenvolupar la capacitat comunicativa dels representants dels estudiants en els consells escolars, potenciar la relació entre l'alumnat de diferents centres i facilitar el coneixement dels mitjans de comunicació, els participants al taller van preparar i editar un programa de ràdio de dues hores de durada.

L'experiència ha estat valorada positivament pels participants, tots ells membres dels consells escolars de centre o delegats i delegades de classe dels seus instituts.

2a trobada de representants d'alumnes de secundària a Sarrià - Sant Gervasi

Amb una important participació, de cent cinquanta alumnes, majoritàriament representants dels consells escolars

Representants de l'alumnat en el Consell Escolar Municipal

Un taller de ràdio digital a Ciutat Vella

Vint-i-cinc alumnes dels instituts de Ciutat Vella van participar en un taller d'edició d'un programa de ràdio digital organitzat pel Consell Escolar de districte dins de les segones Jornades de Formació i Intercanvi per als IES del districte.

de centre o delegats i delegades de classe de disset centres docents del districte, es va celebrar la 2a trobada de representants d'alumnes de secundària a l'IES Serrat i Bonastre, organitzada pel Consell Escolar de districte.

S'hi va endegar un extens programa de treball i d'animació, en el qual cal destacar la participació en la taula rodona d'organitzacions polítiques juvenils.

"Participació en acció", "Solidaritat i cooperació" i "Activa la cultura" van ser els temes de debat dels grups de treball i d'intercanvi d'experiències.

En els parlaments de cloenda es va destacar l'èxit de la convocatòria i l'assoliment dels objectius de la trobada de coneixement i intercanvi d'experiències entre joves representants dels diferents centres.

La jornada va acabar amb una part lúdica de teatre, dansa i música.

Manifest dels representants de l'alumnat d'Horta - Guinardó

Un Manifest signat pels representants de l'alumnat en els consells escolars de centre i delegats i delegades de curs dels centres de secundària del districte d'Horta - Guinardó ha estat el primer resultat de les trobades realitzades en l'Espai Jover Boca Nord per dinamitzar la participació entre els estudiants de secundària.

Aquest Manifest, adreçat formalment al Consell Escolar de districte, demana més informació entre l'alumnat sobre els seus drets i deures en els òrgans de participació, una major atenció i informació per part del professorat i mesures per facilitar i fer més accessible l'exercici de la participació per part dels representants de l'alumnat, com ara horaris adequats de reunió, informació prèvia i dedicar un punt específic de l'ordre del dia per tractar els temes de l'alumnat.

La Grapadora, una revista electrònica a Nou Barris

La Grapadora és el nom del programa de dinamització de la participació entre l'alumnat dels deu instituts del districte de Nou Barris i és també el nom de l'òrgan de comunicació i informació que ha generat aquesta experiència.

Aquest és un programa de llarga durada que vol establir una coordinació estable entre representants de l'alumnat dels instituts de Nou Barris i promoure la motivació dels representants als consells escolars de centre, delegats i delegades de classe i la participació en el Consell Escolar de districte.

L'edició de La Grapadora com a revista electrònica ha comportat la celebració de diferents reunions de treball amb els representants dels IES i la definició del contingut i el format de la revista i l'establiment d'un consell de redacció estable, que és l'ànima del projecte que està en fase de realitzar-se.

L'enquesta Salut Democràtica a Sant Andreu

Amb l'objectiu de conèixer el nivell de participació dels nois i noies dels diferents centres docents públics i concertats del districte, es va realitzar una enquesta sota la denominació "Salut Democràtica".

Han estat enquestats 439 alumnes de 2n i 3r d'ESO, corresponents a cinc centres públics i deu centres concertats. Els temes de l'enquesta sobre participació, relació amb el professorat, els reglaments de règim intern, els òrgans de govern dels centres i la participació en el centre han posat de manifest l'actitud positiva de l'alumnat vers la participació i les pràctiques democràtiques malgrat que en alguns casos es veuen distanciats d'alguns òrgans de participació.

La dinamització de la realització de l'enquesta ha permès celebrar reunions informatives sobre els consells escolars i l'elecció de les vacants produïdes entre la representació de l'alumnat en el Consell Escolar de Sant Andreu.

Xerrades per a mares i pares

Els canvis en l'estructura familiar i en el sistema educatiu han provocat una significativa inquietud i un desig d'informació en els pares i mares, que volen adquirir més coneixements per contribuir de manera més profunda i conscient a l'educació dels seus fills i filles.

Amb l'objectiu de contribuir a una millor informació i formació per part de les mares i els pares sobre els temes que els preocupen en l'educació, el Consell Escolar Municipal, els Consells Escolars de districte i l'Institut Municipal d'Educació de manera coordinada, i amb la col·laboració de la Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes (FAPAC), han endegat una campanya de xerrades amb especialistes de diferents matèries, fetes de manera descentralitzada per districtes i barris.

Aquestes xerrades s'han iniciat durant el mes de març d'enguany i tindran continuïtat durant tot el curs 2002-2003.

Els temes de les xerrades han estat seleccionats a partir de les preocupacions i suggeriments fets en les reunions de mares i pares dels Consells Escolars de districte. Els hàbits dels infants, la problemàtica de l'adolescència, l'èxit escolar i la multiculturalitat a l'escola són els temes més sol·licitats.